

ویژه نامه نقد نمایش «کیکنگ»

منتقدان: سید رضا هاشمی زاده. راضیه ذاکری. علیرضا زارعی



کانون منتقدان تئاتر
استان هرمزگان

مایش کیکنگ

نویسنده و کارگردان: ام البنین جابباش

گروه تئاتر تی تووک- بندرعباس

زمان: ۷۰ دقیقه

بازیگران: آریا غلام زاده، نمین عالی زاده، امید رقه، مسعود اولی بندری، مرضیه باقری، مهزیار روشن، مجتبی نبیری پور، امین قاسمی، فروزان انصاری، اسماعیل آزادبخش، سینا امامی

عوامل:

بازیگردان: بیمان بخشی

ایده پرداز صحنه: محمد سایبانی

موسیقی: فرزاد ادیمی، امیر طیاری

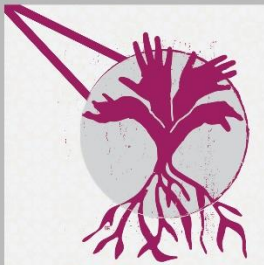
ترانه ها و تنظیم: هومن حسین پور، شفیق چشم بره

طراح و ساخت دکور: مجتبی نبیری پور

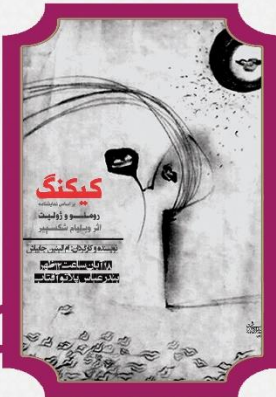
طراح لباس: زهرا سلمانی

خلاصه نمایش: عشق رومو و زولیت از بین

خشم و کینه دو خانواده جوانه می زند.



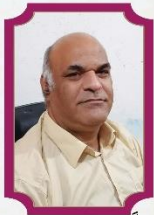
گروه تئاتر تی تووک
استان هرمزگان
آبانماه ۱۴۰۰



سه شنبه ۱۸ آبان

ساعت ۱۲ ظهر

گروه تئاتر تی تووک
استان هرمزگان
آبانماه ۱۴۰۰



نمایش **کیکنگ** به نویسندگی و کارگردانی ام البنین جای‌باش ، برداشت نسبتاً آزادی از **رومئو و ژولیت** شکسپیر است. جای باش کوشیده تا داستان معروف عشق و دلدادگی دو دلداده معروف را با رنگ و لعاب بومی درآمیزد و با جای دادن عناصر فرهنگ اقلیمی و ارزش های بومی خطه خود، روایت خود را از **رومئو و ژولیت** ارائه دهد. **کیکنگ** به معنای کل زدن در فرهنگ جنوب رسم و آیینی است که اگر چه بیشتر در مراسم عروسی و شادی و سور و سات آن ازسوی زنان اجرا می شود ولی گاهی در سوگ جوانان ناکام نیز به عنوان نوعی از عزاداری تلقی می گردد. جسارت کارگردان قابل ستایش است که اثری معروف از شکسپیر را به دستمایه ای برای پرداخت نگاه بومی خود درآورده است و شخصیت در قاب و قالب یک هویت فرهنگی تعریف و تبیین شده اند. استفاده قابل تحسین از نمادها، اله مان ها و نشانه های موسیقایی، رفتاری، فرهنگی و... مردمان این دیار در **کیکنگ** نقطه مثبت ارزشمندی است که داستان عاشقانه معروف را برای مخاطب هرزگانی دلپذیرتر کرده است. بخشی از جذابیت اثر به بازی های پر انرژی و خوش توان بازیگران جوانی برمی گردد که با همه وجود، نقش هایی را که بر عهده آنان است با خلاقیت و شورمندی اجرا می کنند. نمایش دکور ساده ای دارد که به جای قایق و درخت و دیوار و... استفاده می شود و همین سادگی در دل کار نشسته و توانسته بر غنای محتوایی بیفزاید. در این نمایش، برخلاف پایان تراژیک داستان شکسپیر که دودلداده نرسیده و ناکام از دنیا می روند ژولیت درحالی زنده می ماند که رو به تماشاگران می گوید من زنده می مانم تا با سفر به چهارسویه جهان، پیغام رسان صلح و دوستی باشم . پایانی که کمی شعاری و غیر واقعی می نماید و منطقی باور پذیری کم اثری دارد.

استفاده بجا و متناسب از آهنگ ها و شعرها، ضرب المثل ها و روایت ها و حکایت های جنوبی در نمایش **کیکنگ** ، انرژی اثر و انطباق بیشتر آن با محیط پیرامونی را افزایش داده و به لعاب و طعم اقلیمی آن افزوده است .

نمایش، روایت عاشقی و نرسیدن و حق انتخاب آزاد افراد برای تصمیم گیری در مورد سرنوشت خود را با تجربه های شخصی و دریافت های جغرافیایی نویسنده و کارگردان در هم تنیده و برداشت او را از رومئو و ژولیت شکسپیر در فرهنگی خاص با استعاره های منطقه ای ملموس کرده است .





نمایش کیکنگ بر اساس **رومئو و ژولیت** شکسپیر با موضوع عشق که قرن هاست آدمی با آن سروکار دارد. هر چند که کارگردان اذعان می‌دارد که هدفش به مانند تمام ورژن‌های اجرای رومئو و ژولیت عشق سرایی نبوده و هدفش نشان دادن قدرت زیاده خواهی انسان هاست اما باز آنچه از نمایش دریافت می‌شود قصه عشق است که نویسنده بدان پرداخته و یک داستان ضعیف و فاقد ساختار ادبی را به نمایش در آورده است.

نمایش قدرت خود را از بازی خوب بازیگرانش می‌گیرد. رقص و آواز به کمک نمایش می‌آید تا مخاطب خستگی را احساس نکند. بازی روان و جذاب برخی از بازیگران مثل (بن) بازی خوب (برخس) و همچنین ارتباط بین رومئو و ژولیت نشان دهنده بازیگردانی هوشمندانه کارگردان است. کارگردان توانسته است با استفاده از رنگ و موسیقی و لهجه‌ی متفاوت بازیگر نقش (له له) نمایش را جذاب کند. نمایش دارای یک دکوراست (سه ضلعی چوبی بزرگ) که بخوبی از آن استفاده میشود. و در آخر آنچه قابل تحسین است رویکرد نو و جسورانه ام البنین جایباش به عنوان نویسنده به داستان رومئو و ژولیت است.





نخستین موضوعی که ذهن نویسنده و پس از آن کارگردان و گروه اجرایی را در نگاهی دوباره به یک اثر نمایشی کلاسیک به خود مشغول می‌کند، کشف نگاهی تازه از زاویه‌ای تازه به اثری کلاسیک است که آن را به نمایشی در قالبی جدید بدل می‌کند.

نمایش **رومئو و ژولیت** یکی از تراژدی‌های مشهور شکسپیر است که بر اساس آن نمایش‌های زیادی با بازخوانش‌های متعددی بر روی صحنه آمده‌اند. این بازخوانش‌ها طیف گسترده‌ای را از تراژدی به کمدی و شکل‌های اجرایی متنوعی را در برمی‌گیرند. ایده اولیه نویسنده و یا کارگردان نمایش در هر کدام از این اجراها بر کلیت آن تاثیر گذاشته و شکل جدیدی را آفریده است. شیوه برخورد ام‌البنین جایاش با نمایشنامه رومئو و ژولیت از سادگی و خلاقیت نابی برخوردار است که این نمایش را به سمت فشرده کردن تمام عناصر موجود در صحنه پیش می‌برد.

حاصل این فشرده‌سازی، نمایشی به نام کیکنگ است که مبتنی بر تجربه و کشف است که هم در متن و هم در اجرا به چشم می‌خورد. نمایش کیکنگ از خط داستانی ساده‌ای برخوردار است که در آن تنها اتفاقات اصلی و عمده نمایش رومئو و ژولیت انتخاب شده و به دنبال هم ردیف شده‌اند. اتفاقاتی که داستان نمایش کیکنگ را در صحنه‌های مختلف شکل می‌دهد به دور از جزئیات اصلی، کاراکترهای فرعی و نیز خرده داستان‌های فرعی نمایش شکسپیر است، یعنی جایاش از تمام این موارد می‌گذرد و آنها را حذف می‌کند تا به آن چیزی که جامعه هدف خودش است برسد. حال باید دید از نگاه مخاطب، چقدر قابل پذیرش و باور است.

مسئله‌ای که تا حدی جایاش در آن موفق به نظر می‌رسید فضای طنزآلود و ارتباط بیشتر مخاطب با این نمایش است که به نوبه خود بی‌تاثیر از لحظه‌های طنز و موقعیت‌های گروتسک که توسط بازیگران خلق می‌شود نیست، چرا که طنز استفاده شده در این نمایش از جنسی است که به مخاطب هرمرزگانی نزدیک است، آن را می‌شناسد و لمس کرده است. بکارگیری از ظرفیت موسیقی، آیین‌ها و مراسمات فولکلور هرمرزگان در نمایش مذکور بسیار مشهود است، اما باید دید تا چه حد با اثر عجین شده و مورد پذیرش مخاطب قرار می‌گیرد.

مطلب دیگری که باید به آن پرداخت شود طراحی صحنه است که بخش اعظمی از زاویه دید و شیوه اجرایی کارگردان اثر را مشخص می‌کند.





به زعم من وجود چنین فرمی از طراحی با این حجم نیازمند نمایش کیکنگ نبود، چه بسا که برای شکل دادن یا ساختن هر صحنه از نمایش منطقی برای جا به جایی یا تغییر حالت آن صورت نمی پذیرد. باید گفت که در نبود آن شاید لحظه ها و اتفاقات نمایشی بهتر و زیباتر شکل می گرفت.





عکاس: مرتضی استادزاده

